

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 6. Patientia beata, pacifica, quieta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

tendit, & virilem magis bellatorem effecit. S. Chrysol. hom. 1. de patientia Job.

Num. 2.

Exempla aliorum.

Joseph patiens invenitur, cum è pascuo à fratribus rapitur; patiens cum in puteum demittitur; patiens in carcere, in regno patientior; patientissimus, desideratos cum fratres agnosceret. S. Zeno Ven. f. de patientia.

Vincula, & tribulationes, Jerosolymis me manent. Act. 20. 23. Peculiariter facit mentionem de his, quæ passurus erat Jerosolymis, quàm Romæ; & alijs locis: quia ibi Christus passus est; ibi Stephanus; ibi prima persecutio: & cum ijs pati valde gloriosum, & magnum solamen erat, Sylveira hic.

Rogo vos, ut non frustra sit in me dilectio vestra. Sinite me, ut bestiarum esca sim, per quam possim Deum pomereri: triticum enim Dei sum; dentibus bestiarum molar, ut possim panis Dei mundus inveniri. S. Ignat. M. ep. 12. ad Rom.

Possedit patientiam durissimi adamantis instar. S. Ephrem in vitam B. Abramij Syri Eremita.

Patienter ab uno ferendum est, quod multis accidit tolerabile. S. Isid. l. 1. foliloqu.

§. V.

Patientia beata, pacifica, quieta.

SI jure beatus creditur, qui ubique invenit, quod amat; justè vigor patientiæ aser, hoc est, beatus nominatur, cui undique obviat, quod desiderat. Rich. à S. Vict. l. qui dicitur Benjamin minor c. 26.

Habet in se remunerationem suam, qui sequitur Jesum, & in suo affectu præmium, etiam si dura sustineat. Beatus est suis moribus, beatus ipsis periculis. S. Ambros. l. 1. de Jacob c. 7.

Hoc justum est, ut qui de pristina felicitate paradisi, propter contumacem deliciarum appetentiam, dimissi sumus, per humilem molestiarum patientiam recipiamur. S. August. l. de patient. c. 14.

Quemadmodum in abyssum maris scintilla delata huic quidem nihil obest, ipsa extinguitur: sic in animum tolerantem quidquid incidere, maximarum etiam rerum, potest, facile quidem absumitur ipsum; ille conturbabitur profusus nihil. S. Chrysol. hom. 33. in 1. Cor. 13.

Gratia verè maxima, dignum cenferi; propter Christum aliquid pati! & corona verè perfecta, & merces futura retributione non minor. S. Chrysol. hom. de orat. Annæ.

Ad pacem per patientiam pervenitur: tantoque magis pace fruetur homo, quanto erit patientior. Finis patientiæ pax est. S. Laur. Just. de virt. pat. c. 1.

Beatus, qui non pervenit ad gratiam per labores; sed ad labores ipsius gratiæ dignatione descendit. S. Chrysol. l. 88.

Etsi beata diversis vita virtutibus quæritur, cujus cupidine flagrans humanitas per momenta suspirat; tamen omnes unò, eodemque consensu quasi quendam patientiæ deferuntur in portum. S. Zeno Ver. f. de patientia.

Felix, æternumque felix esto, qui semper te habuerit in se. Id. ib.

Feliciter sunt miseri, quos constat, non meruisse, quæ perferunt. Hildebertus ep. 39.

Nequaquam dolenda est hæc afflictio infirmitatum, quam intelligimus esse matrem virtutum. Itaque, quidquid illud fuerit, quicumque religiosi sunt, beati esse dicendi sunt: quia inter quælibet dura nulli beatiores sunt, quoddam volunt. Salvian. l. 1. de gubernat. Dei.

Ponat unusquisque se ad patientiam, si vult habere cordis tranquillitatem. Thom. Kemp. p. 2. serm. ad Novit. f. 1.

§. VI.

Patientia lata.

Num. 1.

Figure, & Symbola

Accipit eam uxorem. Gen. 24. 67. Honorabile conjugium inter Isaac, & Rebeccam. Isaac Hebr. risus est. *Rebecca, patientia.* S. Clem. Alex. l. 1. pædag. c. 5. risus à tolerantia adjuvatur. Ut risum à viro mulier eliciat, patienter agat: risum patientia impetrabit. Velloso in Judith 7. Paræn. 25. Rabbanus, Isaac, & Rebecca, conjunguntur; id est, risus, & patientia, permiscetur. apud Sylveira in Joan. 16. c. 18.

Lotus est Deus ad Jacob: surge, & ascende Bethel. Gen. 35. 1. S. Ambros. ad Irænaum de æmulat. Egypt. sequamur S. Jacob vias; ut perveniamus ad eas passiones, ad patientiam (alludit ad Matrem Jacob Rebeccam, quod ipse interpretatur, patientiam) matrem Fidelium; & ad patrem Isaac, id est, jucunditatis capacem, lætitiæ redundantem: ubi enim patientia, ibi lætitia. q. d. sicut conjugantur Rebecca, & Isaac, sic copulantur patientia, & lætitia. Cornelius hic.

Parvus fons &c. Esth. 10. 6. Hoc est ergo paradoxum Mardochei somnium: ex aquis sol, id est, ex tribulatione oritur gaudium, ex mœnore lætitia, & humiliatione gloria. Cornelius hic.

Ubi audierit buccinam, dicit vah! Job. 39. 25. Vah est interjectio animi gestantis. Guilielmus Paris. l. 1. de morib. tr. de spe. sicut gaudent equi, cum signum imminens conflictus audiunt; sic & Dei amici hujusmodi gaudiò gaudent; cum bellum tribulationis conflagrare cognoverint. Escobar t. 1. Mir. Chr. l. 1. obs. 1.

Tempus putationis advenit. Cant. 2. 12. Sept. tempus sectionis. Alij ex Hebr. tempus cantillationis advenit. de Ponte hic Exh. 19. §. 1. Princeps agricola Deus palmitem ferentem fructum purgat varijs tribulationibus. Cum igitur tribularis; scito, quia tempus putationis advenit: quod potius tibi deberet esse tempus cantillationis, dum gloriaris in tribulationibus,

tionibus, ut amplius proficias in virtutibus. Id. ib. §. 4. Qui putat vitem; licet specietenus videntur malum moliri contra vinea; bono ipsorum in primis consulit: nam, si luxuriari sinatur, sylvescit vitis. S. Clem. Alex. 1. 6. Strom. Apoc. 14. 19. *misti falcem suam acutam in terram, & vindemiavit vineam terræ.* Pinna in Eccl. Ethol. 139.

Ponam eam desertam; non putabitur, & non seditur; & ascendent vepres, & spinæ. If. §. 6. S. Basilus M. quemadmodum qui vineam putant, obstringunt ejus vites, & externè continent; ut majori cum temperamento procedat ad perferendos utiles fructus: ad eundem modum contingit animæ, assiduitate tribulationum incurvatæ: quodammodo in se contrahitur, seque humiliter demittit; atque ad sui diligentem custodiam retrahitur. E contrario anima, quæ indulgenter, ac remissè, vivere finitur, perinde, atque vinea quædam neglecta, luxuriat, & sylvescit. Ramirez in ep. 3. 16.

Nabuchodonosor constituit annonam per singulos dies de cibis suis, & de vino, unde bibebat ipse &c. Dan. 1. 5. Vinum Christi myrrhatum. *Potesis bibere calicem, quem ego &c.* Matth. 20. 22. Jonghen p. 1. pro sacra vestitione. Exh. 3.

Esca autem ejus erat locusta, & mel sylvestre. Matth. 3. 4. Galfridus in Matth. 11. *gloriamur in tribulationibus.* Rom. 5. 3. Hæc consolatio per mel sylvestre merito designatur: quia nihil magis sylvestre, & à civibus hujus sæculi extraneum; quam æstimare gaudium, quod ingeritur ad tormentum. Et forsitan hæc est pax, quam Mundus non potest accipere: quia non pacificè potest ingruentis tribulationis angustias sustinere. Sylveira addit Matth. 3.

Non enim erat tempus ficorum. Marci 11. 13. Orig. tr. 16. in Matth. cum presentia provocat eum ad tristitiam, vel ad pusillanimitatem; provocatus autem in illo non proficit, ut etiam in tempore tristi iaram gaudeat, & in tempore opprobrii, vel castigationis gloriatur; & in tempore periculi memor sit ejus; quod dictum est: *gaudete semper.* Philipp. 4. 4. Beatus est hujusmodi Christianus, fructum gaudij ferens, etiam non in tempore ficorum. Pinna in Eccl. 2. Eth. 29.

Syrenes ajunt faviente tempestate suavissimè canere; contra serenò cælo, & tranquillò mari, tristes obmutescere. Tales, qui in adversis læti, in prosperis suspectam habent malitiam. Authore incertò.

Insignia Caroli Regis Neapolitani: crux supra petram in summitate ejus rosa. Lem: *In patientia suavitas.* Masenius. Rosa illa aurea benedicatur; & balsamò, ac muscò ungitur; & patimur. (Dominicà Passionis) Et tamen sacrificij principium occupant illa verba: *Lætare Jerusalem! gaude in tribulationibus.* Nadasi Rosa 28.

Cithara. Lem: *Expulsu melos.* Cassiodorus in Pl. 32. citharizamus cum in passionibus nostris, vel damnis, securi, aut læti, dicimus: *Dominus dedit, Dominus abstulit.* Picinelli.

Chordæ musicæ. Lem: *Plus torta, plus musica.*

Num. 2.

Patientiæ læta exempla.

Ex Veteri, & Novo.

Caligaverunt &c. Gen. 27. 1. Nota longam patientiam Isaac: tulit enim cæcitatem per 44. annos, scilicet ab anno ætatis 137. usque ad annum 180. quò mortuus est. Cornelius hic.

In tribulatione dilatasti mihi. Pl. 4. 2. Tribulatio angustias facit, gaudium dilatat corda. Sed qui gloriatur in tribulatione; huic tristitia vertitur in gaudium; & tribulatio ei non angustias, sed dilatationem, affert. Belarminus hic.

Calicem salutaris accipiam. Pl. 115. 4. En veram gratiarum actionem. Si vis Deo referre gratias, calicem bibe Passionis ejus. Quid est verò calicem Passionis bibere? ita pati, ac si minimè patereris; ita dolores sufferre, ac si epulis interesses. Tam forti, & lætò animò arumnæ ferendæ, ac si non dolores, sed biberes: non enim crux, sed calix, vocatur à David. *Et nomen Domini invocabo.* Si vis passionem lætus pati; si cupis inter dolores, tanquam inter calices, exultare; invoca nomen Jesu. Quis enim Jesum meminisse potest pro se crucifixum, quin crucem, velut calicem suavissimum, amplexetur. Oliva t. 2. Strom. §. Calicem salut. &c.

Quæ est ista, quæ ascendit de deserto delictis affluens &c. Cant. 8. 5. In deserto esse, ubi nulli flores ad solatium; ubi desunt delicia corporum; ubi nullus homo, quem alloquaris: non mœrere, non abjici; sed ascendere; cœli meminisse, cum nemo recordatur tui; Deo frui, cum nullò fueris; & quidem ascendere exultantem, bonæ spei, & lætitiæ, plenum; verbò affluentem delictis: magnum profectò est; præsertim, si omni carens solatio, & adjutore, uni sponso innitaris. Quid æquè mirandum, ac deliciarum affluentia in eremo, hoc est, inter dolores lætitiæ. In cella vinaria, in dōmo cedrina, in argenteo ferculo; cum à Deo fulciris opibus, & honoribus; Deo fidere, non mirum. Oliva t. 2. Strom. §. facta est multitudo militiæ cœli. Luc. 2.

Tribulationem patimur; sed non angustiamur. 2. Cor. 4. 8. Imò verò non solum nullam angustiam tribulatio illa Sanctorum, sed latitudinem, habet. Denique sic dicit justus: *in tribulatione dilatasti mihi.* Pl. 4. 2. De his Deus: *inhabitabo in illis, & inambulabo.* 2. Cor. 6. 16. Origenes l. 2. in c. 2. ep. ad Rom.

Ascendens in altum. Eph. 4. 8. In altum; id est, in cœlum, inquit Chrysostomus. B. Dorotheus doct. 22. ait: ascendens in truncem voluptate suâ; & peccatum, ruinæ nostræ causam, eruci affigens captivam duxit captivitatem. *Altum* hoc Chrysostomo cœlum est, Dorotheo crux. Sed quæ istud? cum à cœ-

lo crux non minus distet, quam terra? Sic forte loquatur, qui nescit, quid sit pro Deo pati: nam qui novit, quid sit boni in cruce; illi crux par cælo est. *Exultabunt sancti in gloria, letabuntur in cubilibus suis.* Pl. 149. 5. Euthymius: *exultabunt sancti in futura gloria.* S. Hieron. *exultabunt Sancti in gloria, in cruce.* Sed quid gloriæ cælorum, & crucis? si exultabunt Sancti in gloria cælorum, quomodo in gloria crucis? R. iusto gloria, & crux; crux, & gloria, idem sunt: tantam nempe ex passione capit voluptatem; ut perinde habeat, sive in cælum, sive in crucem, ire jubetur. Did. Nis. D. 20. Pent. §. 3.

Illud sanè erat mirabile: quia quantum iste extrinsecus, multiplici pœnarum genere contritus ardebat; tantum intrinsecus exultante interiori homine dilatabatur. S. August. de Sanctis, de S. Vincentio M.

Non sic ad thalamum nupta properaret, ut ad supplicij locum læta successit! gradu festinò Virg. processit. S. Ambros. l. 1. de Virginib. de S. Agnete.

Num. 3.

Textus Scripturæ.

Milita est vita hominis super terram; & sicut dies mercenarij dies ejus. Job. 7. 1. Sicut miles optat bella ingruere, ut stipendia habeat: & sicut mercenarij timent, nè defit, qui eos conducit: ita & nobis timendus defectus tribulationum. S. Gregor. l. 8. mor. c. 7. mercenarius sollicitè curat inspicere, nè unquam dies vacuus labatur ab opere; & expectatus finis temporis, nè inanis veniat ad remunerationem: sic qui fide cursus presentis tempora pensat, dies cum operibus munerat; nè à labore vacua transeat vitæ momenta, formidat. Pinna in Eccl. 4. Ethol. 53.

Expectatio justorum letitia. Prov. 10. 28. Symmachus pro *expectatio* habet *perseverantia in re molesta*, seu *patientia*, putà patiens expectatio, quâ spe præmij duramus in malis, & nos rebus melioribus servamus. Cornelius hic.

Canet ibi juxta dies juventutis sue. Ol. 2. 15. Sept. & Syrus: *humiliabitur ibi.* Symmachus: *affligetur ibi:* nam Hebræorum *ana*, & humiliari, & affligi, & canere, significat. Cornelius hic.

Gaudete in illa die, & exultate; ecce enim merces vestra multa est in cælo. Luc. 6. 23. Apostoli verò gloriam suam in ipsâ passione collocatam habebant: quia crux præfens, & gloria futura, tantam habent similitudinem; ut quodammodo eadem videatur, præfens crucis, & futura cælorum, gloria. Did. Nis. D. 20. Pent. §. 3.

Tollat crucem suam quotidie. Luc. 9. 23. Non dicit, ferat; sed *tollat.* S. Basilius interrog. 6. ferre crucem, & ferre labores à Deo immisissos, vel æquò, vel iniquò animò. Sed tollere, est animò lætò, & avidò; non solum accipere, sed rapere crucem libenter. Stella hic.

Omne gaudium existimate &c. Jacobi 1. 2.

Nonne gauderet lapis, si sensum haberet; quòd scilicet poliat, fiatque statua elegans regis? lignum quod runcinâ levigetur, fiatque thronus principis? pannus quomodo lixivio perfriceretur, & emunderetur? &c. ita gaudeat iustus in tribulatione. Cornelius hic.

Num. 4.

Ex Patribus, & aliis.

Gaudium sit tibi in tribulationibus: nam coronæ ex varijs texuntur floribus. S. Ephrem Consil. de vita spir. ad Monachum Novit. c. 24.

Qui verè cupit esse homo Christi, æternisque se bonis perfruiturum sperat; paupertatem divitiis cum gaudio existimare debet; & afflictionem recreationem, asperitatem victus delicias, improprium honorem, & contumeliam gloriam ducere: hæc enim vera servorum Dei gloria est. Id. de Fide.

Dies festus debet nobis esse, cum patimur. Hugo Card. in Joan. 13.

Est patientia virtus moralis; per quam homo moderatur, ac frenat passionem tristitiæ: nè scilicet in adversis immoderati tristet; imò potius gaudeat in eisdem, propter multiplicem fructum inde provenientem. Dion. Carthuf. in Luc. 21.

§. VII.

Patientia reddit omnia suavia; mutat sel in mel.

Ostendit ei lignum; quod cum misisset in aquas, in dulcedinem versa sunt. Ex. 15. 25. Si vobis fides Gentilium sitientibus amaritudo aliqua resistentium velut aquarum illarum, quas Israel non potuit bibere, occurrerit; imitatâ Domini patientiâ, velut injectò crucis lignò, dulcescant. S. August. l. 50. homiliar. ferm. 20.

Ut sugeret mel de petra, oleumq; de saxo durissimo. Deut. 32. 13. S. Anton. Päd. D. 10. Trinit. petra est duritia adversitatis, vel tribulationis: mel de petra fugit, qui adversitatis duritiam in suavitate mentis recipit.

Inundationem maris quasi lac sugerent. Deut. 33. 19. Quando est charitas patiens longanimis, bona; tunc inundationes maris quasi lac fugit: sicut Laurentius quasi floribus; sic carbonibus gaudebat, S. Bonaventura hexam. f. 18. Inundatio maris est abundantia tribulationis; quæ tunc fugitur, cum dulcis à iustis reputatur. Stephanus in allegor. Godefredi apud Tielman. & addit: denique sicut lac nutrimentum est puerorum; sic tribulatio pabulum fit electorum.

Angelus Domini descendit &c. Dan. 3. 49. S. Chrysof. ep. 3. ad Cyriacum: vides, quomodo patientia Sanctorum ignem in rorem mutavit.

Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum. Matth. 10. 16. Ovium patientiâ armantur Christi Fideles: nullò enim medicamine sopiuntur magis membra; nè percipiant dolores, quam patientiâ. Ideo Tertullianus, ubi